

Press Release . Communiqué de presse . Saopštenje za javnost
(Isključivo za medije. Nije službeni dokument.)

TRIAL CHAMBER
CHAMBRE DE 1ERE INSTANCE
PRETRESNO VIJEĆE

Hag, 18. mart 2004.
GA/P.I.S./832-t

PRESUDA U PREDMETU TUŽILAC PROTIV MIODRAGA JOKIĆA
MIODRAG JOKIĆ JE OSUĐEN NA KAZNU ZATVORA OD 7 GODINA

U prilogu se nalazi sažetak presude Pretresnog veća I, u sastavu: sudija Alphons Orié (predsedavajući), sudija Amin El Mahdi i sudija Joaquín Martín Canivell, kojeg je pročitao predsedavajući sudija.

SAŽETAK PRESUDE

Današnju sednicu sazvali smo da bismo izrekli presudu o kazni Miodragu Jokiću za događaje u vezi sa granatiranjem Dubrovnika 6. decembra 1991. Tekst koji sledi samo je rezime pisane presude i nije njen sastavni deo. Pisana presuda biće na raspolaganju stranama u postupku i javnosti nakon završetka ove sednice.

Sada ću ukratko izneti kontekst i činjenice ovog predmeta, kao i faktore koje je Pretresno veće uzelo u obzir kod određivanja kazne. Treba imati na umu da ovi zaključci nisu doneseni na osnovu suđenja o spornim činjenicama već na osnovu podnesaka strana u skladu sa sporazumom o izjašnjavanju o krivici i, u manjoj meri, na osnovu dokaza izvedenih u toku pretresa u svrhu izricanja kazne.

Miodrag Jokić se dobrovoljno predao Međunarodnom sudu 12. novembra 2001. Nakon što se prvobitno izjasnio da nije kriv, sklopio je sporazum o izjašnjavanju o krivici s Tužilaštvom 25. avgusta 2003. Prema tom sporazumu, Jokić se potvrdno izjasnio o krivici u odnosu na šest tačaka sadržanih u Drugoj izmenjenoj optužnici. U svih šest tačaka tereti se za kršenje zakona i običaja ratovanja. Pretresno veće se uverilo da je

potvrđno izjašnjavanje o krivici bilo u skladu s pravilom 62*bis* Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (kojim se utvrđuju uslovi za valjano izjašnjavanje o krivici) i proglasilo je optuženog krivim po svim tačkama optužnice.

Na pretresu o izricanju kazne održanom 4. decembra 2003, i tužilac i odbrana obratili su se Pretresnom veću i izveli po dva svedoka. Sam Jokić je dao kratku izjavu.

Miodrag Jokić rođen je 25. februara 1935. u Donjoj Toplici, u Srbiji. Služio je u Jugoslovenskoj ratnoj mornarici do 8. maja 1992.

U oktobru 1991. Jokić je imenovan za komandanta 9. vojnopomorskog sektora. Događajima od 6. decembra 1991. koji su se odigrali u i oko Dubrovnika prethodila je vojna kampanja koja je počela 8. oktobra 1991. i koju je vodio Jokić, delujući individualno i u dogovoru s drugima. Dubrovnik su približno tri meseca opkoljavale savezne jugoslovenske snage (JNA). Stari grad u Dubrovniku je granatiran u više navrata.

Početak decembra 1991. JNA i hrvatske snage spremale su se da sklope sveobuhvatan sporazum o prekidu vatre. Miodrag Jokić je bio pregovarač ispred jugoslovenske strane. Međutim, 6. decembra snage JNA pod komandom, između ostalih, i Jokića, protivpravno su granatirale Stari grad u Dubrovniku.

Kao posledica granatiranja tog dana, dva civila su poginula, a tri su ranjena, svi unutar Starog grada. Šest zgrada u Starom gradu je potpuno uništeno, dok su mnoge druge pretrpele oštećenja. Ustanove namenjene religiji, dobrotvornim svrhama i obrazovanju, umetnosti i nauci, te istorijski spomenici i umetnička i naučna dela oštećeni su ili uništeni.

Granatiranje se nastavilo još neko vreme tog dana. U 2 sata poslepodne 6. decembra 1991. Jokić je poslao radio poruku ministru hrvatske vlade u Dubrovniku, izražavajući žaljenje zbog „teške i nesrećne situacije“. U radio poruci je tvrdio da on nije naredio granatiranje. Međutim, uprkos intenzitetu s kojim je granatiran Stari grad, Jokić nije izdao nikakvo trenutno naređenje za prekid vatre. Strane su se složile da je Jokić znao za protivpravno granatiranje od ranih jutarnjih sati 6. decembra 1991. i da nije preduzeo nužne i razumne mere da spreči ili zaustavi granatiranje. Štaviše, nakon granatiranja, niko

iz JNA nad kim je Jokić kao viši oficir imao komandnu odgovornost nije kažnjen, niti je protiv ikoga vođen disciplinski postupak zbog granatiranja.

Dana 7. decembra 1991. napokon je postignut sveobuhvatan prekid vatre. Tokom sastanka na kojem je konačno dogovoren prekid vatre, Jokić se izvinio hrvatskoj strani zbog događaja prethodnog dana.

Sada ću se osvrnuti na krivična dela za koja se Miodrag Jokić izjasnio krivim i oblik njegove odgovornosti za ove zločine. Kao što sam već rekao, krivična dela su počinjena 6. decembra 1991. i to je jedini dan na koji se odnosi optužnica.

Jokiću se izriče osuđujuća presuda za krivično delo protivpravnog napada na civile u Starom gradu u Dubrovniku, za ubistvo dve osobe (Tončija Skočka i Pava Urbana) za vreme tog napada, te za okrutno postupanje, odnosno ranjavanje druge tri osobe (Nikole Jovića, Mate Valjala i Ive Vlašice) za vreme istog napada. Takođe mu se izriče osuđujuća presuda za pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom i za protivpravni napad na civilne objekte. I konačno, Jokiću se izriče osuđujuća presuda za uništavanje ili hotimično nanošenje štete ustanovama namenjenim religiji, dobrotvornim svrhama i obrazovanju, umetnosti i nauci, kao i istorijskim spomenicima i umetničkim i naučnim delima. Dubrovački Stari grad bio je pod zaštitom ne samo Haške konvencije o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba iz 1954. već i UNESCO-a, kao deo svetske kulturne baštine. Predstavljao je izuzetno arhitektonsko ostvarenje koje svedoči o jednom značajnom periodu u istoriji čovečanstva i njegovog kulturnog razvoja. Granatiranje Starog grada bilo je napad ne samo na istoriju i baštinu ovog regiona, već i na kulturnu baštinu celog čovečanstva.

Jokićeva odgovornost za zločine za koje mu se izriče osuđujuća presuda delimično je opisana u članu 7(1) Statuta (pomaganje i podržavanje), a delimično u članu 7(3) Statuta (nadređena odgovornost). Krivična dela su počinili vojnici pod njegovom komandom, iako, kako tvrdi tužilac, Jokić nije *naudio* te zločine. Deo Jokićevog ponašanja, posebno dela i propusti pre nego što su snage JNA granatirale Stari grad 6. decembra 1991, ispravno se kvalifikuje kao pomaganje i podržavanje, pošto je imalo suštinski efekat na izvršenje krivičnih dela tog dana. Drugi kažnjivi propusti su adekvatno kvalifikovani, s obzirom na konkretne okolnosti ovog predmeta, kao „nadređena odgovornost“ na osnovu člana 7(3) Statuta. Reč je o izostanku Jokićeve odgovarajuće reakcije na krivična dela i njegovom propustu da kazni počinioce koji su bili pod njegovom komandom.

Pretno veće je razmotrilo svrhe kažnjavanja u svetlu mandata Međunarodnog suda. U skladu sa sudskom praksom, retribucija, odvraćanje i rehabilitacija smatraju se relevantnim svrhama kažnjavanja za međunarodna krivična dela.

Što se tiče faktora za odmeravanje kazne, Pretno veće je prvo razmotrilo težinu krivičnih dela, s obzirom na konkretne okolnosti predmeta, kao i oblik i stepen Jokićevog učešća u tim krivičnim delima.

Protivpravni vojni napad na civile koji za posledicu ima smrt i ranjavanje predstavlja veoma teško kršenje međunarodnog humanitarnog prava. Njime se krši osnovni princip međunarodnog humanitarnog prava. Posledice koje se mogu očekivati kod granatiranja naseljenog područja teške su i dugoročne. Smrt dvojice civila i ranjavanje druga tri zaslužuju najoštriju osudu.

Pretno veće takođe smatra pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom i protivpravni napad na civilne objekte veoma teškim u ovom predmetu, u svetlu stepena uništenja izazvanog jednodnevnim teškim granatiranjem Starog grada.

Pretno veće je u donošenju presude posvetilo značajnu pažnju krivičnom delu uništavanja ili hotimičnog nanošenja štete ustanovama namenjenim religiji, dobrotvornim svrhama i obrazovanju, umetnosti i nauci, kao i istorijskim spomenicima i umetničkim i naučnim delima. Pretno veće konstatuje da je posredi krivično delo koje predstavlja napad na posebno zaštićeno dobro. To krivično delo je posebno teško u ovom predmetu jer je dubrovački Stari grad bio u celini pod zaštitom UNESCO-a. Stoga su stambene zgrade unutar grada bili posebno zaštićene, zajedno s ostatkom mesta, kao izuzetno arhitektonsko ostvarenje koje ilustruje značajnu fazu u istoriji čovečanstva.

Rukovodeći položaj optuženog može da bude otežavajuća okolnost kod određivanja kazne s obzirom na potencijalno dalekosežne posledice neprikladnog vršenja vlasti na visokom položaju. Pretno veće konstatuje da je ta otežavajuća okolnost primenjiva na Miodraga Jokića, koji je bio admiral i po prirodi svog položaja imao značajnu moć i autoritet.

Međutim, kao što sam već ranije napomenuo prilikom opisivanja Jokićevog učešća u zločinima i njegove odgovornosti za te zločine, njegovo sudelovanje je bilo marginalno i uglavnom se temeljilo na nečinjenju.

Pretno veće je kao olakšavajući faktor uzelo u obzir činjenicu da se Jokić, oficir s visokim činom, dobrovoljno predao Međunarodnom sudu, izjasnio krivim po Drugoj izmenjenoj optužnici i aktivno sarađivao s tužiocem.

Pretno veće je među olakšavajućim faktorima pripisalo značajnu težinu činjenici da se Jokić javno ogradio i izrazio svoje žaljenje zbog granatiranja ne samo u trenutku kad se suočio s optužbama pred sudom, već još 6. decembra 1991. Pretno veće dalje smatra olakšavajućim faktorom Jokićevo dobro ponašanje nakon napada.

Pretno veće je takođe uzelo u obzir Jokićeve lične prilike.

G. Jokiću, molim vas, ustanite –

Usled gore rezimiranih razloga, Pretno veće vam **IZRIČE** jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 7 godina. Na osnovu pravila 101(C) Pravilnika, imate pravo da vam se u kaznu uračuna 116 dana koje ste proveli u pritvoru.

SEDNICA JE ZAVRŠENA.